

Argymhellion yr Adroddiad Blynyddol

Adolygwyd ym mis Mawrth 2019, cyhoeddwyd ym mis Ebrill 2019

Bob blwyddyn, trwy fy adroddiad blynyddol, rwy'n cyflwyno argymhellion i Lywodraeth Cymru ynghylch y materion polisi allweddol lle hoffwn i weld gweithredu yn ystod y 12 mis nesaf. Yn ystod y flwyddyn bydda i'n mynd ar ôl yr argymhellion hyn trwy gyfarfodydd gydag Ysgrifenyddion Cabinet a Gweinidogion, swyddogion arweiniol, a rhanddeiliaid eraill, gan gynnwys plant a phobl ifanc.

Yn y chwarter yma rwyf wedi cyflwyno'r argymhellion o'm hadroddiad blynyddol ar gyfer 2017/18 yn ogystal â'r adroddiadau o 2015/16 a 2016/17. Mae'r drefn a'r dull cyflwyno wedi cael eu newid rhywfaint er mwyn i'r argymhellion ymddangos yn nhrefn y dyddiad, gyda'r hynaf yn gyntaf. Lle mae argymhellion wedi cael eu cynnwys ar yr un testun mewn sawl blwyddyn olynol, maent wedi'u rhestru o dan yr un pennawd, yn nhrefn y dyddiad.

Rwyf i wedi rhoi gradd Coch / Ambr / Gwyrdd i bob argymhelliad, i fesur cynnydd yn erbyn yr hyn alwais i amdano. Fy asesiad fy hun yw lliw'r radd, ar sail ymgysylltiad â'r holl rhanddeiliaid allweddol. Mae'n bwysig nodi nad yw'r radd yn asesu a yw Llywodraeth Cymru yn cytuno gyda'r argymhelliad neu beidio. Mae lliw'r radd yn adlewyrchu a fu unrhyw newidiadau polisi ac ymarfer sy'n gwella bywydau plant yng Nghymru ac yn rhoi amddiffyniad pellach iddyn nhw fwynhau eu hawliau o dan CCUHP.

Coch

Dim tystiolaeth o newidiadau polisi nac ymarfer ers cyflwyno'r argymhelliad. Dim gwelliant ym mhrofiadau plant.

Ambr

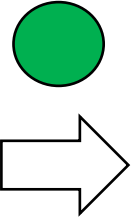
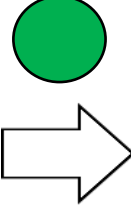

Peth tystiolaeth o newid polisi neu ymarfer, ond nid yw'r argymhelliad wedi'i gyflawni'n llawn yn llwyddiannus eto.

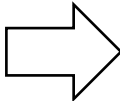
Gwyrdd

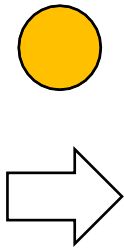

Argymhelliad wedi'i roi ar waith a gwahaniaethau nodedig ar gyfer plant a phobl ifanc sy'n derbyn gwasanaeth neu gymorth.

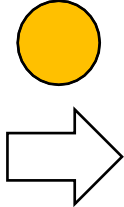
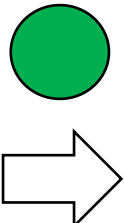
Pwnc	Argymhellion	Gradd Coch/Ambr/Gwyrdd ar hyn o bryd (arwydd yn dangos newid ers y ddogfen ddiwethaf)	Sylwadau
Cymorth Mabwysiadu	<p>2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol a threfniadau cydweithio rhanbarthol i sicrhau mwy o ddarpariaeth cymorth mabwysiadu, gan ddarparu adnoddau ychwanegol yn ôl y galw.</p>		<p>Mae'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol yn parhau i ddatblygu eu dull o ymdrin â gwasanaethau cymorth, a darparodd Llywodraeth Cymru £90,000 ar gyfer datblygu'r 'Fframwaith Cymorth Mabwysiadu' gan yr NAS.</p> <p>Mae gwaith yn parhau yn y cyswllt hwn, ond mae i'w groesawu bod camau cadarnhaol yn cael eu cymryd i roi sylw i fwch sy'n parhau ar gyfer llawer gormod o blant a'u teuluoedd.</p> <p>Mae'r NAS yn blaenoriaethu cymorth mabwysiadu ac yn rhoi gwybodaeth i'm swyddfa ynghylch cynnydd yn gyson.</p>
Eiriolaeth	<p>2015/16 Dylai'r Llywodraeth weithio gydag ADSS a CLILC i weithredu dull cenedlaethol o ymdrin ag eiriolaeth statudol fel mater o flaenoriaeth, er mwyn sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc cymwys ledled Cymru yn derbyn 'cynnig gweithredol' o ran eiriolaeth ac yn cael eu cefnogi i fynegi barn ar y gofal a'r cymorth maen nhw'n eu derbyn.</p>		<p>Roedd rhoi'r Dull Cenedlaethol o ymdrin ag Eiriolaeth Statudol ar waith yn argymhelliad yn fy adroddiad blynyddol yn 2015-16, wedi blynyddoedd o waith gyda rhanddeiliaid perthnasol tuag at gyflawni cynnig cyson o ddarpariaeth ar gyfer pob plentyn ledled Cymru. Graddiwyd hyn yn</p>

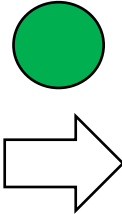
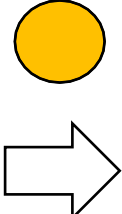
	<p>2016/17 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn monitro gweithrediad y Dull Cenedlaethol o Ymdrin ag Eiriolaeth Statudol er mwyn sicrhau bod y gwasanaethau arfaethedig yn cyrraedd pawb sydd â hawl i'w derbyn, gan gynyddu tebygolrwydd canlyniadau cadarnhaol i blant a phobl ifanc.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Côt Ymarfer Rhan 10 yn cael ei newid i roi grym statudol i'r Dull Cenedlaethol o ymdrin ag Eiriolaeth Statudol, gan gynnwys yr holl ddogfennau cysylltiedig.</p>		<p>Ambr yn adroddiad y llynedd, gan fod bron popeth yn ei le erbyn mis Mawrth 2017, ond bod hynny heb ei gyflawni'n llwyr.</p> <p>Mae'n bleser gen i nodi bod y Dull Gweithredu Cenedlaethol bellach yn weithredol ar draws yr holl ranbarthau.</p> <p>Rwyf hefyd yn falch bod Llywodraeth Cymru, yn dilyn yr argymhelliad hwn yn adroddiad y llynedd, wedi cynnal gweithgor i fonitro ei weithrediad. Mae'r grŵp hwnnw wedi adolygu'r adroddiadau data ac wedi gwneud newidiadau bach i'r dull o ddarparu'r Cynnig Gweithredol o ran eiriolaeth, er mwyn sicrhau ei fod yn gweithio yn y ffordd fwyaf addas i blant a phobl ifanc, ac yn eu helpu i gael mynediad i'r gwasanaeth pwysig hwn. Mae hyn yn ei dro yn eu helpu i gyflawni eu hawliau.</p> <p>Rydym ni'n parhau i weithio ochr yn ochr â Llywodraeth Cymru i sicrhau bod y Dull Cenedlaethol o ymdrin ag Eiriolaeth Statudol a'r Cynnig Gweithredol yn cael eu hadlewyrchu'n glir yng Nghôt Ymarfer Rhan 10.</p>
Iechyd meddwl	<p>2015/16 Dylai Rhaglen y GIG, Law yn Llaw at Blant a Phobl Ifanc, barhau i dderbyn lefelau digonol o arian i gyflawni ei huchelgais a monitro a yw profiadau plant o ofal iechyd meddwl yn gwella.</p>		<p>Mae'r cyllid ar gyfer T4CYP yn parhau tan fis Hydref 2019, ac rwy'n falch o nodi hynny. Mae cynllun gwaith y flwyddyn olaf wedi cychwyn – mae'r manylion llawn</p>

	<p>2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod rhaglen T4CYP yn parhau y tu hwnt i'r flwyddyn ariannol hon, nes ei bod wedi cyflawni ei nodau uchelgeisiol. Cyn i'r rhaglen genedlaethol ddod i ben, mae angen i'w gwelliannau gael eu gwreiddio'n ddigonol ac yn gyson ar lefel leol er mwyn i'r byrddau cynllunio rhanbarthol fedru cynnal cynnydd ac ansawdd y ddarpariaeth i bob plentyn ledled Cymru.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithredu i fynnu bod Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol (BPRh) yn sefydlu strwythurau cynllunio amlasiantaeth penodol ar gyfer plant a phobl ifanc, a fydd yn adrodd i'r BPRh. Dylen nhw hefyd fynnu bod Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn cymryd camau i integreiddio gwasanaethau gofal cymdeithasol a iechyd meddwl plant i dimau aml-ddisgyblaeth, fel eu bod yn ymateb i anghenion eu poblogaethau lleol o blant a phobl ifanc sydd angen cymorth a thriniaeth emosiynol, ymddygiadol neu iechyd meddwl.</p>		<p>wedi'u nodi'n derfynol a'u cyfleu i'r rhanddeiliaid.</p> <p>Rwyf wedi rhoi gradd Ambr i hyn oherwydd diffyg hyder bod y rhaglen wedi cael ei gwreiddio ar lefel leol eto, ac y byddai rhanbarthau'n gallu symud ymlaen gyda'r gwaith hwn. Mae'r Rhaglen yn cynnwys nifer o lifoedd gwaith, ac mae rhai ohonynt wedi gwneud mwy o gynnydd nag eraill, felly mae'n ddarlun cymysg.</p> <p>Rwyf hefyd wedi ystyried adroddiad y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg <i>Cadernid Meddwl</i> wrth raddio'r argymhelliad hwn. Nid oedd ymateb Llywodraeth Cymru i'r adroddiad hwn yn rhoi sylw i'r newid sylweddol oedd yn cael ei argymhell o ran y ddarpariaeth. Fodd bynnag, mae'n galonogol bod Grŵp Gorchwyl a Gorffen Gweinidogol ar y Cyd wedi cael ei sefydlu'n ddiweddar, ac rwy'n gobeithio y bydd yn gyfle i ymateb yn well i'r argymhellion yn adroddiad <i>Cadernid Meddwl</i>.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru i gyflwyno diweddariad cynnydd ynghylch yr argymhelliad ym mis Mawrth, a byddaf finnau'n diweddarau'r adran hon ar ôl clywed y cyhoeddiad hwnnw. Rydym hefyd yn disgwyl clywed diweddariadau ynghylch</p>
--	--	---	---

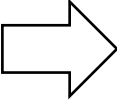
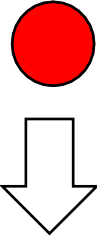
			<p>effaith T4CYP yr haf yma, a mwy o fanylion tua diwedd y Rhaglen ym mis Hydref.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru a T4CYP yn gweithio i sicrhau bod Byrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn asiantaethau allweddol ar gyfer cyflawni.</p> <p>Rwy'n croesawu'r cyllid Trawsffurfiant, a gyhoeddwyd ochr yn ochr â lansio <i>Cymru Iachach</i>. Fodd bynnag, rwy'n credu y dylai fod cyfarwyddyd penodol gan y Gweinidog ynghylch yr angen am strwythur cynllunio amlasiantaeth (megis is-grŵp) ar gyfer plant a phobl ifanc ym mhob Bwrdd Partneriaeth Rhanbarthol. Rwy'n dal i ddisgwyl am y cyfarwyddyd penodol hwn.</p> <p>Er bod nifer o Fyrddau Partneriaeth Rhanbarthol yn symud tuag at ymateb mwy amlddisgyblaeth i anghenion iechyd meddwl plant, heb gyfarwyddyd gan y llywodraeth, mae hyn yn debygol o barhau'n ddarlun amrywiol ledled Cymru.</p>
<p>Iechyd meddwl a llesiant</p>	<p>2015/16 Dylai rhaglen adolygu'r cwricwlwm 'Dyfodol Llwyddiannus', weithio'n agos gyda rhaglen Law yn Llaw at Blant a Phobl Ifanc y GIG er mwyn hybu dulliau gweithredu ysgol gyfan, sy'n seiliedig ar dystiolaeth o ymdrin â pherthnasoedd iach, iechyd meddwl a llesiant.</p>		<p>Rwy'n falch o weld bod Grŵp Gorchwyl a Gorffen Gweinidogol ar y Cyd wedi'i sefydlu'n ddiweddar ar Ddull Ysgol Gyfan o ymdrin â Iechyd Meddwl a Llesiant. Bydd angen i waith y grŵp hwn a'r swyddogion trawsadrannol sy'n ei gefnogi sicrhau bod ffocws digonol ar wasanaethau ataliol, gan ymateb i anghenion yn y manau ac ar yr</p>

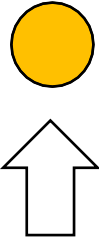
		<p>adegau sydd orau i blant a phobl ifanc, a chan sicrhau bod plant yn cael eu cefnogi i deimlo a chadw'n iach. Cynhaliwyd cyfarfod cyntaf y Grŵp Gorchwyl a Gorffen ym mis Hydref 2018.</p> <p>Cyfarfu'r Grŵp Cyfeiriadol Rhanddeiliaid sy'n eistedd ochr yn ochr â'r grŵp hwn am y tro cyntaf ym mis Ionawr 2019. Er mai un cyfarfod yn unig a fu hyd yma, rwy'n falch o weld cydnabod yr angen am ddull gweithredu ehangach, system gyfan, ac y bydd cysylltiadau'n cael eu creu gyda'r cwricwlwm, dysgu proffesiynol ac eiriolaeth.</p> <p>Rwy'n falch bod Grŵp Rhanddeiliaid Ieuenctid Cenedlaethol yn cael ei sefydlu i gefnogi'r gwaith ar Ddull Gweithredu Ysgol Gyfan. Pan gaiff y grŵp hwn ei sefydlu, rwy'n gobeithio y bydd plant a phobl ifanc yn gyfranogwyr gweithredol yn y gwaith hwn, yn cyd-gynhyrchu cynnyrch ac yn rhoi cyngor ac arweiniad i'r rhai sy'n gweithio ar y dull gweithredu ysgol gyfan.</p> <p>Mae'n dda gweld bod argymhellion <i>Cadernid Meddwl</i> wedi cael eu mapio yn erbyn cynllun gwaith y Grŵp Gorchwyl a Gorffen. Rwyf hefyd yn falch bod model rhesymeg gydag allbynnau a chanlyniadau clir yn cael ei ddatblygu.</p>
--	--	---

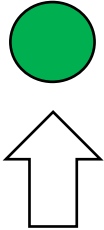
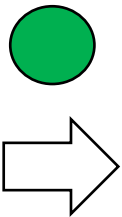
			Rwy'n croesawu'r buddsoddiad diweddar o £7.1 miliwn yn iechyd meddwl a llesiant plant a phobl ifanc. Rwy'n deall y bydd cryn dipyn o hyn yn cael ei ddefnyddio i weithredu canfyddiadau adroddiad <i>Cadernid Meddwl</i> , ac rwy'n edrych ymlaen at glywed diweddariad ar hynny ym mis Mawrth.
Trafnidiaeth	2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru adolygu Mesur Teithio gan Ddysgwyr (Cymru) 2008 a'r ddarpariaeth statudol a'r canllawiau gweithredol cysylltiedig, er mwyn sicrhau bod pob taith i'r ysgol ac oddi yno yn ddiogel, a bod awdurdodau lleol yn gwbl glir ynghylch eu cyfrifoldebau i sicrhau bod hyn yn digwydd.		Nid yw'r Mesur Teithio gan Ddysgwyr wedi cael ei adolygu na'i ddiwygio hyd yma, ond cyfeirir at y gwaith sy'n rhoi sylw i hynny yn yr ymgynghoriad presennol ynghylch Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys Addysg (Cymru).
Anghenion Dysgu Ychwanegol	2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno deddfwriaeth newydd a Chôd Ymarfer Cadarn sy'n cyflawni'r ymrwymiad i blant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol. 2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru gyflwyno dyletswydd ar bob corff perthnasol o dan y Ddeddf i roi sylw dyledus i CCUHP a CCUHPA, ac i roi'r ddyletswydd honno ar wyneb y Bil.		Rwy'n falch bod Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a Thribiwnlys (Cymru) 2018 wedi cael ei phasio gyda sylw dyledus i CCUHP a CCUHPA ar wyneb y Bil. Byddaf yn cyflwyno ymateb llawn i'r ymgynghoriad ar y Côt Ymarfer a'r Rheoliadau er mwyn sicrhau ei fod yn adlewyrchu'r ddyletswydd hon o ran sylw dyledus, a bod hynny'n dod yn realiti ac yn rhan o'r ffordd o feddwl pan wneir penderfyniadau ynghylch darpariaeth o dan y Ddeddf.

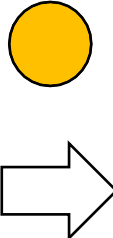
			Rwyf hefyd am sicrhau bod templed y Cynllun Datblygu Unigol yn adlewyrchu hyn, fel bod hawliau plant yn rhaeadru trwodd i agweddau ymarferol y cynllun ar gyfer pob dysgwr unigol.
Anghenion Dysgu Ychwanegol	<p>2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru gryfhau'r cydlyniant, y ddarpariaeth a'r gefnogaeth sy'n cael eu darparu i blant a phobl ifanc ag anghenion dysgu ychwanegol, gan gynnwys cyflwyno dyletswyddau statudol i Fyrddau Iechyd Lleol ac ymddiriedolaethau GIG i ddarparu cymorth ac i gryfhau pwerau Tribiwnlys Addysg Cymru.</p> <p>2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru hefyd gryfhau pwerau Tribiwnlys Addysg Cymru trwy estyn ei gylch gorchwyl i gwmpasu cyrff iechyd.</p>		Bellach bydd gan y Tribiwnlys Addysg bwerau dros gyrff iechyd o dan y Ddeddf, gan gynnwys y gallu i wneud cais am dystiolaeth ac adroddiadau ar gyfer apeliadau.
Tlodi Plant	<p>2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru roi arweiniad clir a chadarn i ddileu tlodi plant, trwy ymgysylltu'n gadarnhaol ac yn gydweithredol â Llywodraeth y Deyrnas Unedig, a chyrrff cyhoeddus a phreifat ar draws pob sector, gan gynnwys cyflogwyr.</p> <p>2016/17 Er mwyn mynd i'r afael â thlodi plant, dylai Llywodraeth Cymru sefydlu a monitro cynllun cyflawni penodol ar gyfer tlodi plant, gyda thargedau a cherrig milltir clir, er mwyn gyrru gweithrediad strategaeth genedlaethol a fydd yn sicrhau nad yw</p>		<p>Mae i'w groesawu bod cronfa fynediad PDG i gael ei dyblu i £3.5M. Hyd yma ni ddarparwyd manylion pellach.</p> <p>Cyfeirir at hyn yn y gyllideb ddrafft fel "rhan o becyn o fesurau i helpu i atal tlodi plant", ond mae'n aneglur ar beth mae'r strategaeth gyffredinol sy'n cwmpasu hyn wedi'i seilio.</p> <p>Ym mis Tachwedd 2018 cyhoeddodd Rapporteur Arbennig y CU ynghylch Tlodi</p>

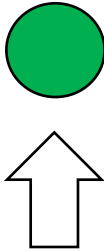

	<p>unrhyw blentyn o dan anfantais o ran gwireddu ei hawliau o dan CCUHP.</p> <p>Dylai Llywodraeth Cymru ddefnyddio pob dull sydd ar gael iddynt i liniaru tlodi plant, gan gynnwys defnyddio pwerau newydd i godi trethi. Dylai gefnogi awdurdodau lleol i gynnig cymorth pellach mewn meysydd penodol y gwyddys eu bod yn rhoi pwysau ar y teuluoedd tlotaf, gan gynnwys eisiau bwyd yn ystod y gwyliau, costau gwisg ysgol a biliau tanwydd uchel yn y cartref.</p>		<p>Eithafol ddatganiad oedd yn destun pryder ar ôl ymweld â'r Deyrnas Unedig, gan gynnwys ymweliad â Chymru. Disgwylir ei adroddiad llawn yn haf 2019.</p> <p>Ddechrau mis Mawrth 2019, fe gyhoeddais fy adroddiad ar Dlodi Plant, Siarter ar gyfer Newid. Roedd y prif argymhelliad yn yr Adroddiad hwnnw'n galw am Gynllun Cyflawni ym maes Tlodi Plant, i'w seilio ar yr argymhellion eraill yn yr adroddiad ynghylch costau diwallu anghenion sylfaenol i deuluoedd; costau'r ysgol; a'r diffyg cyfleoedd a'r cau allan yn y gymuned.</p> <p>Rwy'n deall y bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'n fuan ei bod yn gwneud gwaith ynghylch costau'r diwrnod ysgol, ac mae hynny i'w groesawu. Fodd bynnag, mae ar blant a phobl ifanc sy'n byw mewn tlodi angen help gyda chostau sy'n eu cau allan nawr, ar hyn o bryd, ac rwy'n annog Llywodraeth Cymru i sefydlu Cynllun Cyflawni i gyflawni'r newidiadau ymarferol hyn.</p>
<p>Y Cwricwlwm a CCUHP</p>	<p>2015/16 Dylai addysg hawliau dynol, gan gynnwys gwybodaeth am hawliau plant, fod â sylfaen gadarn yn nhrefniadau newydd y 'Cwricwlwm i Gymru – Cwricwlwm am oes'.</p>		<p>Rwyf wedi fy siomi nad yw'r Papur Gwyn, er i'r Llywodraeth dderbyn fy argymhelliad yn 2017/18, yn cynnwys dyletswydd sylw dyledus i CCUHP ar y Bil Cwricwlwm ac</p>

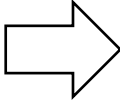
	<p>2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru wneud addysg hawliau dynol plant yn elfen orfodol o'r cwricwlwm. Dylai rhaglen Diwygio'r Cwricwlwm wreiddio dysgu am Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau'r Plentyn ar draws pob rhan o'r cwricwlwm newydd. Dylai hynny gynnwys cysylltu'r Fframwaith Galluedd Digidol â hawliau plant, a chefnogi plant a phobl ifanc i ddeall bod ganddyn nhw'r un hawliau ag sydd ganddynt oddi ar-lein.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau bod anghenion a lles hirdymor plant yn cael eu diogelu trwy sicrhau bod y cwricwlwm newydd yn amlwg wedi'i sylfaenu ar Ddull Gweithredu seiliedig ar Hawliau Plant, a bod y deilliannau dysgu yn cefnogi pob plentyn i wybod beth yw eu hawliau o dan CCUHP.</p>		<p>Aseu. Mewn ymateb, rwyf wedi cyhoeddi datganiad ynghylch gwneud y ddarpariaeth hon, a byddaf yn ymateb yn llawn i'r ymgynghoriad ar y Papur Gwyn.</p> <p>Mae hefyd yn destun pryder na cheir ond ychydig iawn o gyfeiriad at CCUHP mewn cyfres ddiweddar o ddogfennau cyhoeddus ynghylch egwyddorion y cwricwlwm, a hynny er gwaethaf sicrwydd gan y Llywodraeth y bydd CCUHP yn amlwg o ran yr egwyddorion trosfwaol sy'n llywio cyflawni'r cwricwlwm.</p> <p>Ar Ddiwrnod Byd-eang y Plant 2018 fe gyhoeddais rai adnoddau cysylltiedig â'r alwad hon: https://www.childcomwales.org.uk/our-work/sallys-blog/universal-childrens-day-2018/</p>
<p>Cyfranogiad pobl ifanc wrth ddiwygio'r cwricwlwm</p>	<p>2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod trefniadau ar waith i gefnogi cyfranogiad plant a phobl ifanc mewn prosesau gwneud penderfyniadau sy'n ymwneud â diwygio addysg.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod canlyniadau cyflawni'r cwricwlwm newydd yn sicrhau bod pob plentyn a pherson ifanc yn dysgu am eu hawliau, a bod dull gweithredu seiliedig ar hawliau plant yn sylfaen ar gyfer egwyddorion tywys cyflwyno'r cwricwlwm. Dylai cyfranogiad plant a phobl ifanc gael ei gynnwys yn systematig yng ngham nesaf datblygu'r cwricwlwm.</p>		<p>Rwyf wedi gwneud ymdrech bendant i gefnogi Llywodraeth Cymru i ymgysylltu â phlant a phobl ifanc, gan gynnwys hwyluso sesiynau'n uniongyrchol gyda swyddogion a phobl ifanc. Ond mae'r llywodraeth wedi colli cyfle i weithredu hyn yn systematig fel rhan o'r broses ddatblygu, a bellach mae'r cyfle i gyd-gynhyrchu gyda phlant a phobl ifanc wedi mynd heibio.</p> <p>Mae fersiwn pobl ifanc o'r Papur Gwyn wedi cael ei gyhoeddi, ond y tu hwnt i</p>

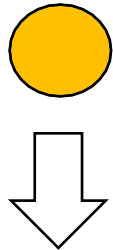
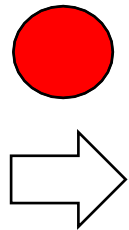
			hynny does gen i ddim tystiolaeth bod cynllun wedi'i ddatblygu eto i sicrhau bod plant a phobl ifanc yn chwarae rhan weithredol yn y broses o ymgynghori ar gynnwys y cwricwlwm o fis Ebrill 2019.
Dewis Addysgu Gartref	<p>2015/16 Dylai'r Llywodraeth gryfhau'r gofynion bod rhieni'n cofrestru fel rhai sy'n dewis addysgu eu plant gartref, a bod pob plentyn y dewiswyd eu haddysgu gartref yn cael eu gweld gan weithiwr proffesiynol o leiaf unwaith y flwyddyn, er mwyn medru rhoi barn ar eu profiadau addysgol.</p> <p>2016/17 Rwy'n dal o'r farn bod angen i Lywodraeth Cymru newid y canllawiau cyfredol fel bod ganddyn nhw rym statudol, a chynnwys cofrestr orfodol ar gyfer pob plentyn sy'n cael eu haddysgu gartref, er mwyn sicrhau nad ydynt yn syrthio "oddi radar" hyd yn oed y gwasanaethau cyffredinol. Wrth ddiwygio'r canllawiau, mae hefyd yn bwysig bod pwerau clir yn cael eu cynnwys i awdurdodau lleol sicrhau eu bod yn gweld plant ac yn siarad â nhw'n uniongyrchol am eu haddysg eu hunain.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn symud y polisi a ddiweddarwyd ymlaen i ymgynghori arno eleni, gyda'r nod o fodloni'r tri phrawf canlynol yn llwyr:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yn gyntaf, bod modd rhoi cyfrif am bob plentyn yng Nghymru, heb i neb ohonynt lithro o dan radar y gwasanaethau cyffredinol, a'r gymdeithas yn gyffredinol. 		<p>Ers i'r argymhelliad hwn gael ei wneud, mae Ysgrifennydd y Cabinet wedi gwneud datganiad yn y Senedd ym mis Ionawr 2018 yn amlinellu'r bwriad i ymgynghori ar newidiadau i ddeddfwriaeth eilaidd er mwyn cryfhau pwerau presennol awdurdodau lleol.</p> <p>Cyhoeddwyd ymateb Llywodraeth Cymru i'm hadroddiad blynyddol ar gyfer 2017-18 ar 30 Tachwedd, yn derbyn fy nhri phrawf ar gyfer y polisi hwn.</p> <p>Ers mis Tachwedd rwyf wedi bod yn asesu datblygiad canllawiau statudol i weld a yw'r rheiny'n bodloni fy nhri phrawf. Mae'r canllawiau hyn i fod yn destun ymgynghoriad cyhoeddus ddiwedd y gwanwyn.</p> <p>Rwy'n cadw'r opsiwn i adolygu hyn ar unrhyw adeg os byddaf yn pryderu nad yw'r Llywodraeth yn ymarfer ei swyddogaethau i sicrhau bod nodau polisi priodol yn cael eu cyflawni.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Yn ail, bod pob plentyn yn derbyn addysg briodol a'u hawliau dynol eraill, gan gynnwys iechyd, gofal a diogelwch. • Ni ellir cyflawni hyn heb y trydydd nod, sef bod pob plentyn yn cael cyfle i gael eu gweld, a bod eu barn, gan gynnwys eu barn am eu haddysg a'u profiadau yn cael gwrandawriad. 		
Amddiffyniad Cyfartal	<p>2015/16 Dylid cyflwyno bil i'r Cynulliad cyn gynted â phosibl i ddileu amddiffyniad 'cosb resymol'.</p> <p>2016/17 Ni wnaed argymhelliad newydd ynghylch y pwnc hwn eleni; ond roedd yn rhan bwysig o'n polisi craidd a'n gwaith dylanwadu yn ystod y flwyddyn.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell y dylid cyflwyno Bil cyn gynted â phosibl i sicrhau bod ymrwymiad y Llywodraeth yn cael ei gyflawni.</p>		<p>Rwy'n falch bod Llywodraeth Cymru bellach wedi cyflwyno Bil i ddileu amddiffyniad cosb resymol yng Nghymru. Rwy'n cefnogi'r Bil hwn a byddaf yn ymateb i'r alwad am dystiolaeth.</p>
Senedd Ieuentid	<p>2015/16 Er nad oes dyletswydd ddeddfwriaethol arnaf fi i gyflwyno argymhellion i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, rwyf am ategu fy mwriad i bwysu am ailsefydlu gofod democrataidd cenedlaethol i bobl ifanc, ar ffurf cynulliad ieuentid. Rwy'n gwbl ymroddedig i weithio gyda phobl ifanc a'r Cynulliad Cenedlaethol i wireddu'r uchelgais hon.</p>		<p>Bu'r Senedd Ieuentid yn eistedd am y tro cyntaf ym mis Chwefror 2019. Mae hwn yn ddatblygiad eithriadol o gadarnhaol i sicrhau cyfranogiad a chynrychiolaeth pobl ifanc ar lefel genedlaethol.</p> <p>Mae fy nhîm yn dal i ymgysylltu â thîm y Cynulliad sy'n cefnogi'r gwaith hwn, er mwyn archwilio'r ffyrdd gorau i'r Senedd Ieuentid graffu ar fy ngwaith, ac er mwyn</p>

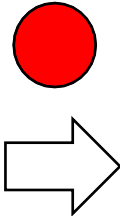
			i ni fedru alinio'n blaenoriaethau lle bo modd i sicrhau'r craffu mwyaf ar waith y Llywodraeth.
<p>Pobl ifanc sy'n gadael gofal</p> <p>Adroddiad "Breuddwydion Cudd"</p>	<p>2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru gyflawni eu holl ymrwymadau a nodwyd yn adroddiad Breuddwydion Cudd, gan gynnwys cefnogaeth gyfartal i bawb sy'n gadael gofal, p'un a ydyn nhw wedi dod o ofal maeth neu ofal preswyl, cyllid ar gyfer ymgynghorwyr personol i gefnogi pawb hyd at 25 oed sy'n gadael gofal, cyhoeddi gwybodaeth glir i ymadawyr gofal ar faterion ariannol a gwarantu cefnogaeth ariannol i ymadawyr gofal sy'n mynd i addysg uwch. Dylai Llywodraeth Cymru adrodd yn weithredol ar eu cynnydd yn erbyn yr ymrwymadau hyn i awdurdodau lleol, a hefyd yn uniongyrchol i blant a phobl ifanc eu hunain.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithio gydag ymadawyr gofal ac awdurdodau lleol i gynhyrchu gwybodaeth ariannol glir sydd ar gael yn genedlaethol, i helpu pobl ifanc a'u hymgyngorwyr personol i gael mynediad i'r amrywiaeth o grantiau, budd-daliadau a phethau y gallant eu hawlio wrth adael gofal.</p>		<p>Rwy'n croesawu buddsoddiad Llywodraeth Cymru mewn cefnogaeth i ymadawyr gofal, mewn ymateb i'm hadroddiad Breuddwydion Cudd.</p> <p>Yn arbennig, mae creu cronfa Gŵyl Ddewi a dyrannu cyllid ychwanegol i Awdurdodau Lleol i ddarparu ymgynghorwyr personol i bob person ifanc cymwys hyd at 25 oed yn fanteision cadarnhaol sydd eisoes yn cael eu mwynhau gan bobl ifanc sy'n gadael gofal. Doedd y bobl ifanc y buon ni'n siarad â nhw yn 2018 ddim i gyd yn ymwybodol o'r datblygiadau ynghylch cefnogaeth ymgynghorydd personol, er ein bod yn nodi'r nifer uchel o bobl ifanc sydd eisoes wedi cyrchu cronfa Dydd Gŵyl Dewi.</p> <p>Mae pedair rhan i'r argymhelliad. Y rhannau lle na wnaed cynnydd hyd yma fyddai cymorth cyfartal i bawb sy'n gadael gofal, gan gynnwys rhai o ofal preswyl, a chyhoeddi gwybodaeth glir ynghylch materion ariannol i ymadawyr gofal.</p> <p>Rwyf wedi ysgrifennu at Gyfarwyddwr y Gwasanaethau Cymdeithasol yn</p>

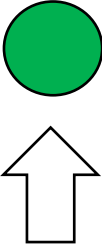
			<p>Llywodraeth Cymru i ategu pwysigrwydd cynnydd yn y meysydd hyn.</p> <p>Mae fy swyddfa i'n parhau i gydweithio'n agos â Llywodraeth Cymru ar y pwyntiau hyn, gan gynnwys gweithredu fel arsylwr i'r Grŵp Gorchwyl a Gorffen ar ofal preswyl. Mae'r grŵp gorchwyl a gorffen yn canolbwyntio ar yr argymhelliad ynghylch cymorth cyfartal i bawb sy'n gadael gofal, yn ogystal â'r argymhellion eraill o'm hadroddiad gofal Preswyl, ac rwy'n falch o weld y ffocws hwn.</p> <p>Rwy'n deall bod Llywodraeth Cymru yn coladu data ac astudiaethau achos a fydd yn arddangos mantais uniongyrchol y newidiadau a roddwyd ar waith eisoes.</p>
<p>Pobl ifanc sy'n gadael gofal</p> <p>Treth Cyngor</p>	<p>2016/17</p> <p>Dylai Llywodraeth Cymru symud ymlaen gyda'u gwaith i eithrio pobl ifanc sy'n gadael gofal rhag talu treth y cyngor hyd at 21 oed er mwyn helpu i liniaru tloedi ymhlith ymadawyr gofal.</p>		<p>Rwy'n croesawu'n fawr y rheoliadau a bennwyd i gyflwyno eithriad llawn o dreth y cyngor i ymadawyr gofal hyd at 25 oed, yn dilyn yr ymgynghoriad diweddar.</p>
<p>Mabwysiadu a chyswllt â brodyr a chwirydd</p>	<p>Ni wnaed argymhelliad ynghylch y pwnc hwn eleni.</p> <p>Dylai Llywodraeth Cymru weithio gyda'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol (NAS) i sicrhau bod hawliau brodyr a</p>		<p>Rwy'n nodi bod Llywodraeth Cymru a'r Gwasanaeth Mabwysiadu Cenedlaethol wedi croesawu'r argymhelliad hwn yn frwd. Mae ymarferwyr yn amlwg yn</p>

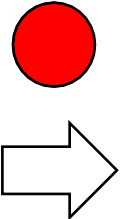
	<p>chwiorydd i gadw mewn cysylltiad yn cael eu hystyried yn llawn wrth gynllunio gofal mabwysiadu.</p>		<p>cydnabod y materion a amlygwyd yn yr adroddiad blynyddol hwn.</p> <p>Cynhaliwyd cyfarfod amlasiantaeth ym mis Gorffennaf 2018, pryd y cytunodd y rhai oedd yn bresennol â'r pwyntiau a godwyd.</p> <p>Mae'r NAS yn ymroddedig i weithio gyda LIC mewn ymateb i'r argymhelliad hwn.</p> <p>Mae hyn wedi arwain at gynnal grŵp ffocws gan Lywodraeth Cymru, er mwyn deall pam nad yw cyswllt sibliogiaid o reidrwydd yn cael ei hybu mewn llawer o achosion. Bydd y gwaith hwn yn bwydo i mewn i'r Rhwydwaith Cyfiawnder Teuluol, ac mae canllawiau newydd yn cael eu hystyried.</p> <p>Cafwyd cyllid ychwanegol hefyd ar gyfer Astudiaeth Carfan Fabwysiadu Cymru, i gynnwys edrych ar gyswllt sibliogiaid.</p> <p>Cyswllt yw'r flaenoriaeth ar gyfer 2018-19 wrth ymgysylltu â defnyddwyr gwasanaeth. Hefyd eleni cyhoeddwyd canllawiau ar gyfer mabwysiadwyr, gan gynnwys adran ar gyswllt.</p> <p>Mae'n bosib nad yw'r bobl ifanc a gododd hyn gyda fi, a llawer o rai eraill tebyg iddyn nhw, wedi gweld unrhyw newid o ran polisi</p>
--	--	---	--

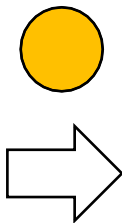
			neu ymarfer eto, a dyna pam mae hyn wedi cael ei raddio'n Ambr.
Gofal Preswyl	2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru gyflawni yn erbyn cynllun gwaith eu Grŵp Gorchwyl a Gorffen, a sefydlwyd mewn ymateb i'm hargymhellion yn adroddiad Y Gofal Cywir.		Roedd yr argymhelliad hwn wedi cael ei raddio'n Wyrdd yn flaenorol oherwydd bod gwaith Llywodraeth Cymru yn cadw at y targed. Fodd bynnag, rwyf wedi bod yn pryderu fwyfwy ynghylch y diffyg cynnydd a newid amlwg i blant a phobl ifanc. Rwyf wedi mynegi fy rhwystredigaeth ynghylch hyn wrth Lywodraeth Cymru, a gofyn iddyn nhw greu cynllun gweithredu clir sy'n dangos sut byddan nhw'n symud ymlaen gyda'r gwaith yma yn y flwyddyn sy'n dod.
Iaith Arwyddion Prydain	2016/17 Dylai Llywodraeth Cymru ac awdurdodau lleol sicrhau cymorth priodol gan y wladwriaeth ar gyfer anghenion cyfathrebu plant a phobl ifanc byddar a rhai â nam ar eu clyw a'u teuluoedd, gan gynnwys cyfleoedd i ddysgu iaith Arwyddion Prydain sy'n hygyrch ac yn fforddiadwy ar amrywiaeth o lefelau, a chyflogi staff mewn ysgolion sy'n cyfathrebu'n rhugl yn iaith Arwyddion Prydain, er mwyn ymateb i anghenion unigolion.		Mae'r angen am wneud cynnydd ar y mater hwn ar frys, a danlinellwyd yn nadansoddiad Llywodraeth Cymru ym mis Gorffennaf 2018 o weithlu anghenion addysgol arbennig awdurdodau lleol, wedi cael ei ategu gan Adroddiad diweddar y Pwyllgor Deisebau er mwyn gwella mynediad i addysg a gwasanaethau trwy gyfrwng iaith Arwyddion Prydain. Er fy mod i'n dweud hynny'n wylidwrus, rwy'n falch o weld y Llywodraeth yn derbyn tri o'r pedwar argymhelliad a wnaed yn yr adroddiad hwn, ond rwy'n nodi bod angen mwy o fanylion ac eglurder

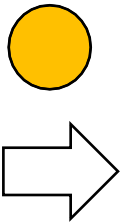
		<p>ynghylch sut gellid eu cyflawni. Mae angen cynllun gweithredu clir, wedi'i gostio, i sicrhau bod anghenion unigolion yn cael eu diwallu. Rwy'n nodi bod effaith derbyn argymhellion y pwyllgor, ar hyn o bryd, yn niwtral o ran cost.</p> <p>Mae angen i'r cynllun gweithredu hwn gynnwys strategaeth benodol ar gyfer cynllunio'r gweithlu a dysgu proffesiynol ar gyfer athrawon a chynorthwyr dysgu sy'n gweithio gyda phlant a phobl ifanc sy'n fyddar neu â nam ar eu clyw.</p> <p>Mae angen hyn ar unwaith, gan nad yw traean o'r gwasanaethau AAA arbenigol yn teimlo, ar hyn o bryd, eu bod yn diwallu gofynion presennol plant a phobl ifanc sydd â nam ar eu clyw. Mae dros hanner y gwasanaethau AAA yn teimlo eu bod yn methu diwallu'r galw presennol trwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <p>Dylai'r cynllun hefyd fedru dangos sut bydd yn cynorthwyo i gefnogi agweddau eraill ar fywyd plentyn, gan gynnwys y blynyddoedd cynnar, cyfathrebu â'u rhieni a'u ffrindiau, a chyfranogi mewn gweithgareddau hamdden a bywyd y gymuned.</p> <p>Rwy'n falch bod Trafodaeth wedi'i chynnal ar Adroddiad y Pwyllgor Deisebau ar</p>
--	--	--

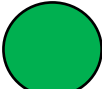
			<p>Ddeiseb P-04-628 <i>To Improve Access to Education and Services in British Sign Language</i>. Rwyf hefyd yn croesawu'r ffaith bod camau i'w gweld ar waith i dendro ar gyfer adolygu'r ddarpariaeth iaith Arwyddion Prydain (BSL) i oedolion yng Nghymru, ac y bydd adroddiad yn cael ei gyhoeddi ym mis Mehefin. Fodd bynnag, fel y cydnabuwyd yn y drafodaeth, mae sawl agwedd i'r mater hwn, ac yn ystod y chwarter nesaf hwn byddaf yn monitro cynnydd, gan gynnwys y gwirionedd ynghylch cyflwyno'r cwricwlwm newydd a'r ddarpariaeth o ran anghenion dysgu ychwanegol.</p>
<p>Eiriolaeth Iechyd</p>	<p>2015/16 Dylai Llywodraeth Cymru sicrhau bod eiriolaeth cysylltiedig â iechyd i rai o dan 18 oed ar gael ac yn hygyrch i bawb sydd ei angen.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cynnal archwiliad o ddarpariaeth eiriolaeth mewn lleoliadau iechyd i rai o dan 18 oed ac yn symud ymlaen gyda mesurau i sicrhau bod unrhyw fylchau a nodir yn cael eu llenwi.</p> <p>Rwyf hefyd yn argymhell bod yr wybodaeth i gleifion 'Gweithio i Wella' yn cael ei diweddarau i roi cyfarwyddyd i bobl ifanc a'u teuluoedd ynghylch sut gallan nhw gael mynediad i eiriolaeth wyneb yn wyneb mewn lleoliadau iechyd ledled Cymru.</p>		<p>Nid wyf yn ymwybodol o unrhyw newidiadau i'r ddarpariaeth eiriolaeth mewn lleoliadau iechyd i rai o dan 18 oed, ac nid yw'r wybodaeth am gleifion wedi cael ei diweddarau chwaith.</p> <p>Yr adborth yn fy seminar iechyd plant flynyddol ym mis Mehefin 2018 oedd bod hwn yn parhau'n drefniant ad hoc, ac nad yw'n eglur pwy sydd â'r cyfrifoldeb amdano na beth mae'n ei gynnwys.</p> <p>Fe wnaeth fy swyddogion gwrdd â swyddogion Llywodraeth Cymru eto ym mis Rhagfyr 2018, flwyddyn ers y cyfarfod gwreiddiol i drafod y mater hwn, ac eto ym</p>

			<p>mis Mawrth 2019. Cwrddais i â'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol hefyd i drafod darpariaeth eiriolaeth iechyd.</p> <p>Rydw i'n gwybod bod y Dirprwy Brif Swyddog Meddygol wedi ysgrifennu at bob bwrdd iechyd ynglyn â'u darpariaeth eiriolaeth, ac ei fod am rannu'r ymatebion gyda fy swyddfa. Rydw i dal yn aros am gadarnhad fod darpariaeth yn ei lle a bod gwybodaeth cleifion i deuluoedd yn glir ac yn hawdd i'w ffeindio.</p> <p>Mae Llywodraeth Cymru wedi derbyn ein hargymhelliad yn Adroddiad Blynyddol 201/18 i gynnal archwiliad o ddarpariaeth gwasanaethau eiriolaeth. Ar ôl derbyn y llythyron gan fyrdau iechyd byddaf yn ystyried unrhyw camau arall sydd eu hangen i wneyd yn siwr bod gwasanaethau eiriolaeth yn cael eu hysbysebu'n effeithio trwy'r llenyddiaeth <i>Gweithio i Wella</i>.</p>
<p>Cymorthdaliadau Trafnidiaeth</p>	<p>2016/17 Rwy'n annog Llywodraeth Cymru i sicrhau bod cymorthdaliadau trafndiaeth gyhoeddus i blant ar gael hyd at 18 oed, heb newid cymhwysedd yn 16 oed.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell y dylai'r cynllun newydd, o leiaf, sicrhau bod pris tocyn plentyn yn cael ei estyn hyd at 18 oed.</p>		<p>Rwy'n falch bod y cynllun Fy Nhocyn Teithio wedi cael ei ail-lansio, a'i fod bellach yn cwmpasu ystod oed ehangach.</p> <p>Rwy'n nodi bod Prif Weinidog Cymru wedi mynegi ei awydd i gofrestru pob person ifanc 16-18 oed ar gynllun teithio consesiynol i ieuencid, er mwyn sicrhau</p>

	<p>Rwyf hefyd yn argymhell bod CRIA yn cael ei gynnal ar gynigion i ddiwygio cynllun Fy Nhocyn Teithio, er mwyn canfod unrhyw grwpiau a allai gael eu heithrio, fel rhieni ifanc a gofalmwyr, ymadawyr gofal sy'n dilyn hyfforddiant yn y gweithle neu brentisiaeth, a'r rhai sy'n gwneud gwaith gwirfoddol.</p>		<p>bod yr holl bobl ifanc gymwys yn cael y gostyngiad. Byddwn i'n cefnogi hyn, o ystyried bod cyn lleied yn manteisio ar y cynllun ar hyn o bryd.</p>
<p>Gofal Plant</p>	<p>2016/17 Trwy beilot y cynnig gofal plant ac unrhyw gynllun dilynol dylai Llywodraeth Cymru sicrhau nad yw plant rhieni sydd ddim yn gweithio yn colli cyfle i gael y gofal plant ychwanegol sy'n cael ei gynnig i blant rhieni sy'n gweithio.</p>		<p>Mae Bil Ariannu Gofal Plant (Cymru) bellach wedi dod i rym.</p> <p>Fe wnes i gefnogi argymhellion y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg i ehangu geiriad y Bil, er mwyn caniatáu newidiadau a fydd yn sicrhau bod plant rhieni sydd ddim yn gweithio hefyd yn gallu cael mynediad i fanteision gofal plant.</p> <p>Fe roddais i dystiolaeth i'r Pwyllgor yn ystod cam 1, ac rwyf hefyd wedi cyhoeddi papur safbwynt ar hyn, sydd i'w weld ar fy ngwefan yma</p> <p>Mae'n destun siom i mi, er gwaethaf sylwadau a gyflwynwyd gennyf finnau ac eraill, y bydd rhai o'r plant a fyddai yn fy marn i yn elwa'n sylweddol o'r cynnig gofal plant yn methu cael mynediad iddo, a hynny ar sail amgylchiadau eu rhieni yn unig. Byddaf yn parhau i fonitro effaith y ddeddfwriaeth hon ar bawb dan sylw.</p>

			<p>Mae Canolfan Polisi Cyhoeddus Cymru wedi cyhoeddi'r adolygiad tystiolaeth integredig o systemau blynyddoedd cynnar, ac oherwydd ei berthnasedd i'r mater hwn, byddaf yn aros â diddordeb i glywed beth fydd camau nesaf Llywodraeth Cymru ynghylch y maes gwaith hwn, gan gynnwys canlyniad peilot newydd sydd wedi cael ei lansio yn Sir y Fflint.</p>
Bwlio	<p>2015/16 Dylai adolygiad Llywodraeth Cymru o'r Canllawiau 'Parchu Eraill' roi sylw i brofiadau uniongyrchol a safbwyntiau plant a phobl ifanc ynghylch effaith bwlio ac effeithiolrwydd polisiâu ac arferion cyfredol. Dylai nodi'n glir sut mae'n bwriadu atal a thaclo bwlio yn genedlaethol, ac amlinellu sut bydd y gwaith hwn yn dylanwadu ar ddiwygio'r cwricwlwm a hyfforddi athrawon.</p> <p>2017/18 Rwy'n argymhell y dylai canllawiau 'Parchu Eraill' Llywodraeth Cymru fynnu bod ysgolion yn integreiddio strategaethau gwrthfwlio cadarn a lywiwyd gan blant a phobl ifanc i ddull ysgol gyfan o ymdrin â llesiant.</p>		<p>Fe wnes i ymateb yn llawn i'r ymgynghoriad ar y canllawiau diweddaraf, gan nodi fy mod i'n falch o weld eu bod wedi'u llywio gan safbwyntiau plant a phobl ifanc.</p> <p>Fodd bynnag, datblygwyd y canllawiau ar wahân i ddiwygio'r cwricwlwm, y fframwaith hunanwerthuso er mwyn gwella, y dull ysgol gyfan o ymdrin â iechyd a llesiant a'r cynllun gweithredu diogelwch ar-lein.</p> <p>Nid wyf wedi cael gwybod am gynllun i ymgorffori'r canllawiau i'r newidiadau ehangach hyn, nac i gefnogi ysgolion i'w defnyddio trwy ddysgu proffesiynol.</p> <p>Mae'r canllawiau'n awgrymu bod ysgolion yn mynd ati'n rhagweithiol i fonitro</p>

			<p>achosion o fwlio, ond nid yw hynny'n statudol ofynnol. O ganlyniad, rwy'n pryderu y gallai effaith y canllawiau ar brofiad plant a phobl ifanc ym myd addysg fod yn fach iawn.</p>
<p>Cam-drin ac ecsbloetio rhywiol</p>	<p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn sicrhau y dylai darpariaeth y Ganolfan Atgyfeirio ar gyfer Ymosodiadau Rhywiol yn ardal pob bwrdd iechyd gynnwys mynediad 24/7 i rota o bediatregwyr ac archwiliwyr meddygol fforensig sydd wedi cael hyfforddiant addas, fel nad oes rhaid i unrhyw blentyn aros oriau lawer, neu ddiwrnodau hyd yn oed, am archwiliad, a bod gwasanaethau cwnsela ac ymadfer digonol ar gael i ddiodefwyr ledled Cymru.</p>		<p>Bwrdd Iechyd Lleol Caerdydd a'r Fro sy'n arwain y gwaith hwn. Maen nhw wedi sicrhau penodiadau ymgynghorwyr newydd a gwaith arall i ddarparu cefnogaeth ychwanegol, tra bod trafodaethau ar waith i benderfynu ar ffurf y model i'r dyfodol.</p> <p>Mae'r ddarpariaeth yn dal i amrywio ar draws Cymru, sy'n effeithio ar brofiadau plant.</p> <p>Ar hyn o bryd mae'r gwaith a gyhoeddwyd mewn perthynas â Chanolfannau Atgyfeirio ar gyfer Ymosodiadau Rhywiol mewn ymateb i'r argymhelliad hwn yn digwydd yng nghyswllt oedolion yn unig.</p> <p>Yn ddiweddar rwyf wedi ymateb i lythyr gan y Pwyllgor Deisebau ynghylch Tai Plant. Yn amodol ar ganlyniad peilota, byddwn i'n hoffi gweld y math yma o fodel yn cael ei archwilio yng Nghymru.</p>

<p>Perthnasoedd Iach</p>	<p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn symud ymlaen gydag argymhellion adroddiad eu Panel arbenigol, ac yn gwneud addysg perthnasoedd iach yn rhan statudol o'r cwricwlwm newydd. Dylai addysg perthnasoedd iach fod wedi'i seilio ar hawliau, a chael ei llywio gan ymwneud y dysgwyr â'r dyluniad.</p>	 <p>NEWYDD</p>	<p>Mae papur gwyn Llywodraeth Cymru ar gyfer Cwricwlwm Trawsffurfiannol yn cynnwys Addysg Perthnasoedd a Rhywioldeb yn y ddeddfwriaeth sylfaenol arfaethedig ar gyfer y cwricwlwm newydd. Byddai hynny'n cadarnhau ei bod yn rhan greiddiol o'r cwricwlwm newydd, ac rwy'n croesawu hynny. Fodd bynnag, nid yw'r papur gwyn yn cynnwys llawer o fanylion ynghylch sut bydd hynny'n cysylltu â dull gweithredu seiliedig ar hawliau, ac yn cael ei sylfaenu ar hynny.</p> <p>Byddaf yn ymateb i'r ymgynghoriad ar y Papur Gwyn.</p>
<p>Rhaglen Cyswllt Ysgolion Cymru Gyfan</p>	<p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn gweithredu i gytuno ar fodel ariannu gyda'r pedwar heddlu, er mwyn sicrhau bod holl ysgolion Cymru yn parhau i elwa o gael perthynas gadarnhaol gyda swyddog cyswllt yr heddlu, a bod rôl y rhaglen o ran cyfrannu at Faes Dysgu a Phrofiad Iechyd a Llesiant yn y cwricwlwm newydd yn gydlynus ac yn addas at y dyfodol. Dylid cynnal asesiad o effaith unrhyw benderfyniad ynghylch dyfodol y Rhaglen ar hawliau plant.</p>	 <p>NEWYDD</p>	<p>Yn dilyn cynnig i leihau'r cyllid ar gyfer y rhaglen hon, mae'r Llywodraeth a Heddluoedd wedi cytuno i ddarparu'r cyllid hwnnw. Mae adolygiad yn cael ei gynnal hefyd i edrych ar gynnwys, cyrhaeddiad ac effaith Rhaglen Graidd Cyswllt Ysgolion, er mwyn sicrhau ei bod yn datblygu'n unol â materion a blaenoriaethau sy'n dod i'r amlwg, fel troseddau cylllyll.</p> <p>Rwy'n deall bod barn plant a phobl ifanc yn cael ei chasglu fel rhan o'r adolygiad hwnnw er mwyn llywio unrhyw ddatblygiadau yn y dyfodol.</p>

<p>Darpariaeth breswyl ar gyfer Anghenion Iechyd Meddwl/ cymhleth</p>	<p>2017/18 Rwy'n argymhell bod Llywodraeth Cymru yn cymryd camau pendant tuag at gomisiynu darpariaeth newydd sy'n gallu diwallu anghenion gofal a iechyd meddwl y nifer bach o bobl ifanc sydd ag anawsterau ymddygiad ac emosiynol heriol iawn, nad oes fawr ddim darpariaeth breswyl addas ar eu cyfer yng Nghymru ar hyn o bryd.</p>	 NEWYDD	<p>Fe alwais gyfarfod o uwch-swyddogion ym mis Hydref 2018 oherwydd fy mhryder ynghylch diffyg cynnydd a chydlynu rhwng adrannau'r Llywodraeth ar y mater hwn.</p> <p>Rwyf wedi codi hyn gyda'r Gweinidog a'r Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol ar sawl achlysur, yn fwyaf diweddar ym mis Mawrth 2019. Mae angen yn awr i'r gwaith a wnaed gan y Llywodraeth i edrych ar wahanol opsiynau a modelau gofal symud ymlaen ar frys tuag at ddarpariaeth newydd a threfniadau comisiynu yng Nghymru.</p>
--	--	--	--